

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมอบอำนาจและการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 188 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 127 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับวุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนด ค่าคะแนนของช่องน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา คือ

1. การเตรียมการจัดทำแผน
2. การประเมินความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา
3. การวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข
4. การกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี
5. การเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
6. การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้ คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติที่มากที่สุด / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติที่มาก / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติที่น้อย / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด / มีปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาประเด็น ปัญหาที่พบและสิ่งที่ควรปรับปรุงซึ่งเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้โรงเรียนเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 โรงเรียน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการบริหารงานการเงินงบประมาณ โดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์สภาพปัญหาการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์คะแนนค่าเฉลี่ยมาแล้วข้างต้น

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัญหาการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งในการทดสอบสมมุติฐานการเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ (t-test) ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรต้นที่มีสองกลุ่มกับสภาพปัญหาการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติสูงสุดในด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน รองลงมา คือ ด้านการบริหารบัญชี และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ส่วนสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติสูงสุดในด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน รองลงมา คือด้านการบริหารบัญชี และมี

การใช้อำนาจต่ำที่สุด คือ ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการมอบอำนาจสูงสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามรายการที่ได้รับอนุมัติอย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจในการอนุมัติงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามระเบียบทางการเงิน พัสดุอย่างเต็มที่ และมอบอำนาจต่ำที่สุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการขอโอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของการดำเนินงานอย่างเต็มที่ ส่วนสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติสูงสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการอนุมัติงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปีตามระเบียบทางการเงินพัสดุ อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามรายการที่ได้รับอนุมัติอย่างเต็มที่ และมีการใช้อำนาจต่ำที่สุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการขอโอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของการดำเนินงานอย่างเต็มที่

1.2 ด้านการบริหารบัญชี มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการมอบอำนาจสูงสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจในการจัดทำรายงานทางการเงิน งบการเงินตามระเบียบทางการเงิน พัสดุ รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจในการจัดทำแบบบัญชี ทะเบียน และรายงาน ตามระเบียบทางการเงิน พัสดุและมอบอำนาจต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ เว้นแต่กรณีที่มีแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะเป็นมาตรฐานอยู่แล้วตามความต้องการ ส่วนสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการใช้อำนาจสูงสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการจัดทำแบบบัญชี ทะเบียน และรายงาน ตามระเบียบทางการเงิน พัสดุ รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการจัดทำบัญชีประเภทต่างๆ ของสถานศึกษาได้ตามบริบทของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง และใช้อำนาจต่ำสุดเรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ เว้นแต่กรณีที่มีแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะเป็นมาตรฐานอยู่แล้วตามความต้องการ

1.3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการมอบอำนาจสูงสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุได้อย่างเต็มที่ รองลงมาเรื่องเขตพื้นที่

การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการควบคุมบำรุงรักษาจำหน่ายพัสดุตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างอิสระ และมอบอำนาจต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษา จำหน่าย บริจาค หรือขายทอดตลาดสินทรัพย์ให้เป็นไปตามระเบียบในกรณีที่หมดสภาพหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ได้อย่างอิสระ ส่วนสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการใช้อำนาจสูงสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุได้อย่างเหมาะสม และใช้อำนาจต่ำสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ เว้นแต่กรณีที่มีแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะเป็นมาตรฐานอยู่แล้วตามความต้องการ

1.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการมอบอำนาจสูงสุดในเรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการระดมทุนเพื่อการจัดหาวัสดุในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการวางแผน รมรงค์ ระดมทุนการศึกษาและทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ และมอบอำนาจต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาจัดหารายได้และผลประโยชน์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเต็มที่ ส่วนสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการใช้อำนาจสูงสุดใน เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการวางแผน รมรงค์ ระดมทุนการศึกษาและทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการระดมทุนเพื่อการจัดหาวัสดุในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ และใช้อำนาจต่ำสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการจัดหารายได้และผลประโยชน์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเต็มที่

1.5 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการมอบอำนาจสูงสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการวางแผนประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การดำเนินงานของสถานศึกษา และมอบอำนาจต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณอย่างเต็มที่ ส่วนสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการใช้อำนาจสูงสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการตรวจสอบระบบดูแลรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณได้อย่าง

เต็มที่ และใช้อำนาจต่ำสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่ใช้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ของแต่ละแผนงานได้อย่างเต็มที่

2. ผลการศึกษาปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาสูงสุดในด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ รองลงมา ด้านการบริหารบัญชี และมีปัญหาในการปฏิบัติต่ำสุด ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน ส่วนปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาสูงสุดในด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ รองลงมา ด้านการบริหารบัญชี และมีปัญหาในการปฏิบัติต่ำสุด ด้านการจัดสรรงบประมาณ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการมอบอำนาจสูงสุดใน เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาได้วิเคราะห์ภารกิจหลัก สถานการณ์ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ก่อนจัดสรรงบประมาณได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการในการจัดสรรงบประมาณได้ตามความต้องการอย่างเต็มที่ และมีปัญหาการมอบอำนาจต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามรายการที่ได้รับอนุมัติอย่างเต็มที่ ส่วนปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการใช้อำนาจสูงสุดใน เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการขอโอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของการดำเนินงานอย่างเต็มที่รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการวิเคราะห์ภารกิจหลัก สถานการณ์ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ก่อนจัดสรรงบประมาณได้อย่างเต็มที่ และมีปัญหาการใช้อำนาจต่ำสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการในการจัดสรรงบประมาณได้ตามความต้องการอย่างเต็มที่

2.2 ด้านการบริหารบัญชี มีปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการมอบอำนาจสูงสุดในเรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาดำเนินการบริหารบัญชี ด้วยระบบ GFMS ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการจัดทำบัญชีประเภทต่างๆ ของสถานศึกษาได้ตามบริบทของสถานศึกษา และมีปัญหาการมอบอำนาจต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการกำหนดแผนการจัดหารายได้สำหรับพัฒนาสถานศึกษาได้เต็มที่ ส่วนปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการใช้อำนาจสูงสุดใน

เรื่องสถานศึกษามีอำนาจดำเนินการบริหารบัญชี ด้วยระบบ GFMS ตามที่กระทรวงการคลัง กำหนด รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการกำหนดแบบรูปราชการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ เว้นแต่กรณีที่มีแบบรูปราชการ หรือคุณลักษณะเฉพาะเป็นมาตรฐานอยู่แล้วตามความต้องการ และมีปัญหาในการใช้อำนาจต่ำสุด เรื่อง สถานศึกษามีอำนาจในการดำเนินการบริหารบัญชี ตาม นโยบายของการบริหารทางการเงินของทางราชการอย่างเหมาะสม

2.3 ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงาน งบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาสูงสุดในเรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจ สถานศึกษาในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุได้อย่างเหมาะสม รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายในการบริหาร สินทรัพย์ สำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานได้ตามความต้องการ และมีปัญหาการมอบอำนาจ ต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุได้ อย่างเต็มที่ ส่วนปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมี ปัญหาการใช้อำนาจสูงสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการกำหนดนโยบายในการบริหารสินทรัพย์ สำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานได้ตามความต้องการ รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการ นำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสม และมีปัญหาการ ใช้อำนาจต่ำสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุได้อย่าง เต็มที่

2.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีปัญหาการมอบอำนาจ การบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการมอบอำนาจสูงสุด เรื่อง เขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการวางแผน งบประมาณ รัชมณฑล การศึกษาและทุนเพื่อการ พัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการ จัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาได้อย่างเต็มที่ และมีปัญหาการมอบอำนาจต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่ การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการระดมทุนเพื่อการจัดหาวัสดุในการสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนอย่างเต็มที่ และเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาจัดการทรัพยากรร่วมกับบุคคล และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้อย่างเต็มที่ ส่วนปัญหาการใช้อำนาจการบริหารงาน งบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการใช้อำนาจสูงสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจ ในการจัดหารายได้และผลประโยชน์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่อง สถานศึกษามีอำนาจในการจัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาได้อย่างเต็มที่ และมีปัญหาในการใช้ อำนาจต่ำสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการวางแผน งบประมาณ รัชมณฑล การศึกษาและทุนเพื่อการ พัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่

2.5 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน มีปัญหาการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการมอบอำนาจสูงสุดใน เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ ได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการวางแผนประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การดำเนินงานของสถานศึกษา และมีปัญหาในการมอบอำนาจต่ำสุด เรื่องเขตพื้นที่การศึกษาให้อำนาจสถานศึกษาในการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่ใช้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ของแต่ละแผนงาน ได้อย่างเต็มที่ ส่วนปัญหาการใช้ อำนาจการบริหารงานงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาการใช้อำนาจสูงสุดใน เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินที่ใช้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ของแต่ละแผนงาน ได้อย่างเต็มที่ รองลงมา เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ได้อย่างเต็มที่ และมีปัญหาในการใช้อำนาจต่ำสุด เรื่องสถานศึกษามีอำนาจในการตรวจสอบระบบดูแลรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สิน ได้อย่างเต็มที่

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการมอบอำนาจด้านการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพการใช้อำนาจการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการใช้อำนาจด้านการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการศึกษาเรื่อง การศึกษา การกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีผลสรุปและการอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีการปฏิบัติการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติสูงสุดในด้านเรื่องการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน รongลงมา คือ ด้านการบริหารบัญชี และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประหยัด อุดตรา (2552, หน้า 89) ผู้บริหารโรงเรียนครูการเงินและครูพัสดุมีความคิดเห็นต่อการบริหารการเงินพัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 5 ด้านการรับเงินด้านการจ่ายเงิน ด้านการส่งเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการตรวจสอบและรายงานทางการเงินด้านการจัดหาพัสดุและสินทรัพย์ และด้านการควบคุมและจำหน่ายพัสดุ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการจ้ดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและความหลากหลายในทางปฏิบัติ และให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา เพื่อให้มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดและเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้กระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษา และสถานศึกษาได้รับมอบและนำมาปฏิบัติ

2. การกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีปัญหาการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาสูงสุดในเรื่องการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ รongลงมา เรื่องการบริหารบัญชี และมีปัญหาในการปฏิบัติต่ำสุด เรื่องการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงิน เพราะผู้บริหาร หรือแม้แต่ครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา จากทั้งการผ่านการประชุม อบรม สัมมนา ตลอดจนการสืบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งจากแนวคิดของการกระจายอำนาจทางการศึกษาทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลัก

ของการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based management : SBM) และจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ จันจิรา อมรสถิต (2548, หน้า 88-91) ศึกษาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด การศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเป็นการศึกษาวิจัยในช่วงระยะเปลี่ยนผ่าน หรือภายหลังจากการกระจายอำนาจทางการศึกษาใหม่ๆ ส่งผลให้ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายังขาดความพร้อมทั้งระบบการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา นโยบายของการเมืองและรัฐบาล เป็นต้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก เรียนรู้ และรับรู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการปรับที่ตัวผู้บริหารเองมากขึ้น เพื่อรองรับการนำระบบการกระจายอำนาจ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีสภาพการบริหารงานการเงินงบประมาณแตกต่างกัน แต่มีปัญหาในการปฏิบัติการบริหารงานการเงินงบประมาณไม่แตกต่างกัน

3. การกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีสภาพการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีสภาพการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณแตกต่างกัน และจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ สุธัชช โสภภาพรม (2547, หน้า 75) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดอุบลราชธานีที่มีต่อการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดอุบลราชธานีที่มี ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันต่อการกระจายอำนาจด้านงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีนโยบายในการสนับสนุนการกระจายอำนาจ รวมทั้งมีการขับเคลื่อนด้วยการประชุมสัมมนา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษารับทราบและรับมาปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มี

วุฒิทางการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิชญ์ยิณี โฉมอัมฤทธิ์ (2553, หน้า 84-85) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณภายใต้การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา กลุ่มระดับการสอนของสถานศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ และระยะเวลาที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณภายใต้การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการศึกษาอบรม เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ

ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจะดำเนินการต่างๆ ได้ต้องอยู่ในกรอบอำนาจ และหน้าที่ ตามกฎหมายและวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นๆ โดยได้กำหนดให้มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ รวมทั้ง นโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา พบว่า มีหลายประเด็นที่สถานศึกษาควรนำผลการศึกษามาปรับใช้ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำสภาพการปฏิบัติ และปัญหา การกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานการเงินและงบประมาณ ใช้ในการวางแผนงานบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2. สำนักงานเขตพื้นที่ ควรกำหนดนโยบาย เพื่อวางมาตรการให้สถานศึกษาปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ภายใต้การกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือนักวิชาการที่สนใจศึกษาในประเด็น ดังนี้

1. การศึกษากระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ควรศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาคะจัดอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
2. การศึกษากระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาควรมีการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุม
3. การศึกษากระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาควรมีการสังเกตการณ์บริการงานของผู้บริหาร เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ